

■ KRITIKA
BÁNOS TIBOR
**A pesti kabaré
100 éve**
★★★★★

a politikai kabaré sem, amely a későbbiekben oly sok bajba – vérvizatarosabb időkben nem ritkán életveszélybe is – keverte a kabaré elkötelezett munkásait. Ők, a műfaj mára elfeledett vagy csak kevesek által ismert képviselői Bános Tibor könyvének főhősei. Róluk szólva a műfajtörténeti szakszerűségbe szeretet csúszik, a leíró objektivitásba empátia és

Nemcsak azt tudjuk mikor, de azt is tudjuk, kivel kezdődött a pesti kabaré: természetesen Nagy Endrével, aki az újság- és szépírói ambíciót cserélte a kabaré-konferanszié szerepére, amelyet egyébként nem készen kapott, hanem saját magának kellett kitalálnia első rögtönzései

alkalmával. De ott bábáskodott a hazai kabaré születésénél két hétpróbás színházi szakember, Heltai Jenő és Molnár Ferenc is, akiknek nem derogált a könnyűnél is könnyedebb műfaj, csakúgy, ahogy a későbbiekben Karinthynek, Szép Ernőnek és az irodalom más nagyjainak sem. Kinek kenyérkereset volt, kinek szenvedély, egyre megy, a lényeg, hogy a legjobbak dolgoztak a sajátosan pesti kabaré első műhelyeiben, amelyek közül a Teréz körúti (a mai Művészi mozi helyén álló) és az Andrassy úti (számtalanszor nevet és tulajdonost cserélt) műintézmény rivalizálása adta meg a legelső időszak alaphangulát. Nem sokat váratott magára

odaadás. A szerző jól bánik szívügyével: persze rendkívül hálás a téma, de ahogy a legnagyobb komikusok sem ismerik a humorban a tréfát, úgy Bános is a lehető legkomolyabban veszi a kacagtatás (kivételes pillanataiban művészi fokon

üzött) iparágát. S hogy miként kell elképzelni a boldog békeidők színvonalát, arra nézve álljanak itt Kosztolányinak Bános által idézett sorai: „A kabaréban mindig van egy mellékajtó, mely az irodalomtörténetbe vezet. Az írók itt hagyják legnagyobb értéküket, a fiatalságukat, és a többi, ami megmarad, az akadémiaé és a halhatatlanságé.” ■ KG

Vince Kiadó

223 oldal, 3995 Ft

Boross Géza és Sajó Géza Az angol toborzó című kupléban (1916)